

καὶ τινες ἄλλοι συγγραφεῖς ἀναφέρουσιν ὅτι ἐν Ῥόδῳ, κατὰ τὸν Βοηδρομιῶνα μῆνα, παιδία περιήρχοντο τὰς οἰκίας, ἄδοντα ἄσματίον τι, περισώθην παρὰ τῷ αὐτῷ συγγραφεῖ, περιεργότατον δὲ ὄν δείγμα τῆς δημοτικῆς τῶν ἀρχαίων ποιήσεως· διὰ τοῦ ἄσματιοῦ τούτου ἀπήτουν κυρίως ἀνταμοιβὴν διὰ τὸν κόπον τῶν· ἐζήτουν δὲ παρὰ τοῦ οἰκοδεσπότης σύκων ὄρμαθὸν καὶ οἶνον καὶ τυροῦ κἀνιστρον, παρατηροῦντες προσέτι ὅτι ἡ χελιδὼν δὲν εἶναι ἀκατάδεκτος, ἀλλὰ δύναται νὰ μὴ ἀπορρίψῃ καὶ σίτον καὶ πῆττας. Τὸ ἄσμα κατέληγε δι' ἀπειλῶν πρὸς τοὺς φειδωλομένους οἰκοδεσπότης! «Ἄν μᾶς δώσης τι καλὰ· ἄλλως δὲν θὰ σ' ἀφίσωμεν· ἢ τὴν θύραν θὰ πάρωμεν ἢ τὸ ἀνώφλιον αὐτῆς, ἢ τὴν γυναῖκα, ἢ ὅποια κἀθήται μέσα· εἶναι μάλιστα μικρὰ καὶ θὰ πτῆν ἀρπάξωμεν εἰς τὸν ἄερα· καὶ ἂν φέρῃς τίποτε, νὰ ἦναι καλὸν καὶ ἄφθονον. Ἄνοιγε, ἄνοιγε τὴν θύραν εἰς τὴν χελιδόνα· δὲν εἴμεθα γέροντες ἡμεῖς, εἴμεθα παιδία.» Ἡ παιδικὴ αὕτη ἐορτὴ ἐκαλεῖτο *χελιδονισμὸς* ἢ *χελιδόνια*, καὶ οἱ παῖδες *χελιδονισταί*.

Τὰ δημοτικὰ ἄσματα, τὰ ἀδόμενα παρ' ἡμῖν κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην, ἔχουσιν ἀρχαϊκὴν χροιάν καὶ παρουσιάζουσι καταπληκτικὴν ὁμοιότητα πρὸς τὸ παρ' Ἀθηναίων, ὡς πολλοὶ ἤδη ἄλλοδαποὶ καὶ ἡμέτεροὶ παρετήρησαν. Ἡ ἀρχὴ πρὸ πάντων τοῦ ἀρχαίου ἄσματος:

Ἦλθ' ἤλθε χελιδὼν
καλὰς ὥρας ἄγουσα,
καλοὺς ἐνι αὐτοῖς,

οὐδόλως σχεδὸν διαφέρει τῆς τῶν δημοτικῶν:

Ἦρθεν, ἦρθε χελιδόνα κτλ.

Διὰ τῶν συνήθων παρ' ἡμῖν δημοτικῶν ἄσμάτων οἱ παῖδες ζητοῦσιν ἐπίσης παρὰ τῆς οἰκοδεσποίνης ὡὰ καὶ ὄρνιθας καὶ πλακοῦντας, οὐχὶ ὅμως αὐθαδῶς, ὡς οἱ ἀρχαῖοι ὁμήλικόι τῶν, ἀλλὰ μελιχίως καὶ ταπεινότατα, ἐπισφραγίζοντες πάντοτε τὴν αἰτησίαν τῶν διὰ δαψιλῶν εὐχῶν.

Κατὰ τὴν πρώτην Μαρτίου καὶ παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς ἐτελεῖτο ἐξ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ ἔθους ἐορτὴ τις, τὴν ὁποίαν κατήργησεν ἡ ἐν Τρούλλῳ Κωνσταντινουπόλεως τῷ 689 συνελθούσα ἐκτὴ οἰκουμένηκῃ σύνοδος. Τὴν ἐορτὴν ταύτην ὁ ὑπομνηματιστῆς τῶν ἐκκλησιαστικῶν κανόνων Βαλαμυῶν ἀποκαλεῖ «πανήγυριν ἐλληνικὴν μεγάλην» διὰ τὴν τῶν ὥρων καὶ τοῦ ἄερος εὐκρασίαν.» Προστίθησι δὲ ὅτι κατ' αὐτὴν «ὄρχήσεις ἀπρὸς» πρὸς ἐγίνοντο παρὰ τινῶν γυναιῶν καὶ ἀνδρῶν.» Παραπλησία τοῖς χελιδονίοις παιδικὴ τελετὴ, κατὰ τὸν διάσημον Γερμανὸν ἀρχαιολόγον Πανόφκα, γίνεται τὸ θέρος εἰς πολλὰ τῆς Γερμανίας μέρη, ὅπου παῖδες, φέροντες δένδρον κεκοσμημένον τοὺς κλάδους διὰ χρωματιστοῦ χάρτου, περιήρχοντο ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν, ψάλλοντες τὸ θέρος, καὶ αἰτοῦντες φιλοδωρήματα. Γάλλοι δὲ τινες περιηγητῆς συγκρίνει τὰ *χελιδόνια* πρὸς

τὴν ἐν Γαλλίᾳ τελουμένην *Ἑορτὴν τοῦ Θεοῦ* (Fête-Dieu), καθ' ἣν οἱ πανηγυρίζοντες αἰτοῦσιν ὁμοίως ἐκ τῶν οἰκιῶν φιλοδωρήματα, χάριν, ὡς λέγουσι, τοῦ *ἐκκλησιδίου τῶν*· συμπίπτει δ' ἡ ἐορτὴ αὕτη κατὰ τὸν Μάϊον ἢ Ἰούνιον, δέκα μετὰ τὴν πεντηκοστὴν ἡμέρας. Ἄλλ' ἀμφότεραι ἔχουσι μᾶλλον, νομίζομεν, σχέσιν πρὸς τὰ κατὰ τὴν πρώτην Μαΐου καὶ παρ' ἡμῖν εἰθιζόμενα, περὶ ὧν θέλομεν διαλάβει βραδύτερον.

N. Γ. II.

Η Κ^α ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΥ ΚΑΙ Η Κ^α ΔΥΜΟΝΤ

Ἡ Κυρία Λαμαρτίνου ἦτο θυγάτηρ ἀνωτέρου ἀξίωματικοῦ τοῦ ἐν Ἰνδικῇ ἀγγλικῷ στρατοῦ, τοῦ συνταγματάρχου Βίρχ, ἀνήκοντος εἰς τὴν ἐπιφανῆ οἰκογένειαν τῶν Τσόρτσαλλ.

Ὁ βίος τῆς Κυρίας Λαμαρτίνου ἀφιερώθη ὀλόκληρος εἰς τὴν δόξαν τοῦ ἐπιφανοῦς αὐτῆς συζύγου καὶ εἰς τὴν ἀνακούφισιν τῶν δυστυχῶν, διότι ἦτο αὐτὴ ἡ ἀφοσίωσις, ἐπειδὴ οὐδέποτε ὑπῆρξε καρδία πλέον φιλελεῆμων. Ἦσκει δὲ τὴν ἐλεημοσύνην μετὰ διακριτικότητος καὶ μετριοφροσύνης, ἥτις ἐδιπλασίαζε τὴν ἀξίαν τῶν ἀγαθῶν τῆς ἔργων· ἐκρύπτετο δὲ διὰ νὰ πράττῃ τὸ ἀγαθόν.

Ἐπῆρχε, γράφει συγγραφεὺς τις, εἰς τὸ προάστειον τοῦ Ἁγίου Μαρκελλοῦ μία τις Κυρία Δυμόντ, γνωστὴ εἰς τοὺς δυστυχεῖς διὰ τὴν ἐλευθεριότητα καὶ τὴν ἀνεξάντλητον ἀγαθότητά της. Νέαι ὄσας ἐπανάφερεν εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν, γέροντες ὄσων ὑπῆρξεν ἡ ἀδελφὴ, παιδία ὄσων ὑπῆρξεν ἡ μήτηρ, δυστυχεῖς πάσης ἡλικίας ὄσων ἠγάπησε καὶ συνέδραμε, δὲν θὰ ἐπανίδητε πλέον τὴν παρήγορον ταύτην τῶν ἐν θλίψει· ἡ Κυρία Δυμόντ συναπέθανε μετὰ τῆς Κυρίας Λαμαρτίνου.

Περὶ ταύτης μάλιστα ἠδύνατο νὰ εἴπῃ τις ὅτι ἡ ἀριστερὰ αὐτῆς ἠγνόει τί ἐποίει ἡ δεξιὰ. Καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἐπιστηθιωτέρας φίλας τῆς ἀπέκρυπτε τὰς ὥραιάς της ἀγαθοεργίας, καὶ ὑπῆρξεν ὅλως τύχης ἔργον ἡ ἀνακάλυψίς μου, ὅτι ἡ Κυρία Δυμόντ καὶ ἡ Κυρία Λαμαρτίνου ἦσαν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον. Μετὰ τὸ ἀδύνατον σώμα της καὶ τὴν ἰσχυράν της καρδίαν, ποίας δυνάμεις δὲν θὰ κατέβαλλε διὰ νὰ ἀναβαίνει, ἀσθενῆς καὶ ἐξηντηλημένη ὅπως ἦτο, τὰς βαθυμύδας τῶν μακρῶν ἐκείνων κλιμάκων, αἵτινες ἔφερον εἰς τὰ πενιχρὰ ὑπερῶα! Ἐγεννήθη μετὰ τὴν ἀγάπην τοῦ πλησίον, καὶ ἡ ἐλεημοσύνη ἦτο τὸ πάθος της.»

M.

ΤΙ ΤΟ ΧΩΡΙΖΟΝ ΤΗΝ ΘΕΩΡΙΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΑΞΙΝ

Εἰς σοφὸς καθηγητῆς διαπερᾶ διὰ λέμβου ποταμόν τινα. Λέγει δὲ εἰς τὸν πορθμέα·

— Ἐνοεῖς τὴν φιλοσοφίαν, φίλε μου;

— Ὅχι. Ποτὲ δὲν ἤκουσα νὰ ὁμιλῶσι περὶ αὐτῆς.

— Τότε λοιπὸν τὸ τέταρτον τῆς ὑπάρξεώς σου εἶναι χαμένον. ἤξεύρεις τοῦλάχιστον τὴν γεωλογίαν;

— Ὅχι.

— Τότε λοιπὸν εἶναι χαμένον τὸ ἥμισυ τῆς ὑπάρξεώς σου. Ἐχεις γνώσεις τινὰς περὶ ἀστρονομίας;

— Ὅχι.

— Τότε λοιπὸν ἐχάθησαν τὰ τρία τέταρτα τῆς ὑπάρξεώς σου.

Ἐμελλε δὲ νὰ ἐξακολουθήσῃ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅταν ἡ λέμβος ἀνετράπη, πορθμεὺς δὲ καὶ σοφὸς ἔπεσαν εἰς τὰ κύματα.

Ὁ πορθμεὺς ἔκραξε·

— ἤξεύρεις νὰ κολυμβᾷς;

— Ὅχι.

— Τότε λοιπὸν ὅλη ἡ ὑπαρξίς σου ἐχάθη.¹

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Ποτὲ μὴ λέγῃς θέλω πράξει προσεχῶς, πᾶν ὅ,τι ἡ κρίσις ἢ ἡ συνειδήσις σου σοὶ ὑπαγορεύει νὰ πράξῃς πάραυτα. Ἴδὲ τὴν φύσιν· οὐδέποτε αὕτη ἀναβάλλει. Ὅταν φθάσῃ ὁ κατάλληλος καιρὸς ἵνα ἀνοίξωσιν οἱ κάλυκες, ἀνοίγουσιν· ὅταν πρέπη νὰ πέσωσι τὰ φύλλα τῶν δένδρων, πίπτουσιν. Ἦψωσεν τὸ βλέμμα πρὸς τὸν οὐρανόν· ἰδὲ τὰ οὐράνια σώματα· ὅποια τάξις καὶ ἀκρίβεια βασιλεύει μεταξύ αὐτῶν! ἀνατέλλουσι καὶ δύουσι τακτικώτατα καὶ ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἀναβολῆς· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ κμηῆται, μολοντί ἰδιότροποι, φυλάττουσι τὰς διατάξεις των, αἱ δὲ ἐκλείψεις εἶνε ἀκριβεῖς μέχρι λεπτοῦ. Δὲν ὑπάρχουσι χρονοτριβαὶ εἰς οὐδεμίαν τῶν τοῦ παντὸς κινήσεων, αἵτινες διετάχθησαν ὑπὸ τῆς ἀπολύτου θελήσεως τοῦ Πλάστου. Βραδύτης τις μεταξύ τῶν ἀστέρων δύναται νὰ προσενησῇ τὴν καταστροφὴν τοῦ ἀπείρου συστήματος· βραδύτης εἰς τὰς ἐργασίας τῆς φύσεως ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης, δύναται νὰ ἐπιφέρῃ λιμὸν, λοιμὸν καὶ καταστροφὴν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Οὐδέποτε λέγε προσεχῶς ἀρξομαι οἰκονομῶν, ἢ θέλω μετανοήσῃ, διότι ἴσως θέλει εἶνε πολὺ ἀργά. Ἐχε ὑπ' ὄψιν τὴν σπουδαίαν ἀλήθειαν, τὴν διδασκομένην ὑπὸ τῆς ἱστορίας τῶν ἐθνῶν, τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν ἰδιωτῶν, ὅτι κατὰ τὰ τρία πέμπτα τοῦλάχιστον τὸ προσεχῶς εἶνε πολὺ ἀργά.

* Θέλεις, εἰ καὶ ἄνευ ἀξιωματῶν καὶ βαθμῶν, ἄνευ ταλάντων χρυσοῦ καὶ ἐξωτερικῆς ἰσχύος, νὰ ἦσαι εἰς τῶν εὐὐποληπτοτέρων, τῶν μᾶλλον σεβαστῶν παρὰ τοῖς συμπολίταις σου; Γίνου ἐν τῷ ἀστυκῷ βίῳ ἀνεξάρτητος ἀπὸ τῆς εὐνοίας ἢ ἀπὸ τῆς θελήσεως τῶν ἄλλων. Τὸ ἔργον δὲν εἶνε

δύσκολον. Ἴδού σοι ὅλον τὸ μυστικὸν πρὸς πραγματοποίησιν αὐτοῦ: Ἐσο εὐσυνειδήτος, ὀλιγαρκῆς καὶ μετριόφρων. (Zschokke.)

* Τὰ ἔτη μας, τὰ χρέη μας καὶ οἱ ἐχθροὶ μας εἶνε πάντοτε πλειότεροι παρ' ὅ,τι πιστεύομεν. (Charles Nodier.)

* Τὸ καλῖτερον μέσον διὰ νὰ ἀπατᾶται τις, εἶνε τὸ νὰ νομιζῇ τὸν ἑαυτὸν του πονηρότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

* Ἐχομεν ἀξιολόγους ἐμπόρους παραίτησαντας τὸ ἐμπόριον, οἱ ὅποιοι διακοσμοῦσι τὸ οἰκημᾶ των μὲ ἐπιπλα, τάπητας, παραπετάσματα καὶ χρυσᾶ σκευῆ ἀπαραλλάκτως ὅπως Λουδοβίκος ὁ ΙΔ', πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ συνέρχονται εἰς τὴν χρυσὴν αἵθουσάν των δύο ἢ τρεῖς παλαιοὶ φίλοι, παρητημένοι καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὸ ἐμπόριον, μὲ τοὺς ὁποίους νὰ παίζωσι κοιντσίναρ πρὸς δέκα λεπτά.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Φωτισμὸς τοῦ κοιτῶνος τῶν ἀρρώστων.

Ὁ φωτισμὸς τοῦ κοιτῶνος τὴν τε ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα ἔστω μέτριος· διότι τὸ ἄπλετον φῶς ἐνοχλεῖ πάντα ἄρρώστον καὶ διεγείρει αὐτὸν νευρικῶς· ἀλλὰ καὶ τὸ πολὺ σκότος εἶναι δυσάρεστον καὶ ἐπιβλαβές.

Καὶ ἡ μὲν εἴσοδος τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων εἰς τὸν κοιτῶνα τοῦ ἀρρώστου εἶναι ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ὀφείλιμος καὶ ὑγιεινὴ· διότι καὶ φαιδρότητα διαχέει εἰς ὅλον τὸ δωμάτιον καὶ τὸν ἀέρα θερμαίνει καὶ τὴν ἐν αὐτῷ ὑγρασίαν διαλύει· ἀλλὰ καλὸν εἶναι νὰ μὴ πίπτωσιν αἱ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου κατ' εὐθείαν ἢ κατ' ἀντανάκλασιν ἐπὶ τοῦ ἀρρώστου, μηδὲ νὰ προσβάλλωσιν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. Τὴν δὲ νύκτα εἶναι ἀπαραίτητον ὅπως φωτίζηται διαρκῶς τὸ δωμάτιον, ἐν ᾧ διαμένει ὁ ἀρρώστος· διότι ἐν τῷ σκότει, οὐ μόνον καθίσταται ὀλοσχερῶς ἀνεφικτος ἢ ὑπνέτης καὶ ἡ ἐπιτήρησις τοῦ ἀρρώστου, ἀλλὰ καὶ αὐξάνεται ἡ ἀθυμία αὐτοῦ, ἀγρυπνοῦντος πολλάκις ἕνεκα τῆς νόσου ἐπὶ ὥρας πολλάς. Τὸ φῶς, ὅσον μικρὸν καὶ ἂν ἦναι, εἶναι μεγάλη παρηγορία τῶν ἀσθενῶν ἐν αὐπνίᾳ. Καὶ τὴν νύκτα μὲν, ὅλην ὁ κοιτῶν φωτίζεται διὰ κανδηλίου· εἰς πᾶσαν δὲ ἀνάγκην πλείονος φωτισμοῦ, διὰ τοῦ ἐκ κηρίων φωτός. Οἱ δι' ἐλαίου λύχνου, μάλιστα δὲ οἱ διὰ πετρελαίου, εἶναι ἐντελῶς ἀπορρίπτει· διὰ τε τὸ πολὺ φῶς αὐτῶν καὶ τὴν κακὴν ὀσμὴν, ἣν ἀναδίδουσι. Πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἀσθενοῦς τὸ φῶς, ὅσον μικρὸν καὶ ἂν ἦναι, δέον νὰ καλύπτηται διὰ σκιαδίου, ὅπως μὴ ἡ λάμψις αὐτοῦ ἐνοχλῇ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἀρρώστου· οὐδέποτε δὲ νὰ σβεννῆται τοῦτο ἐν τῷ κοιτῶνι ἕνεκα τοῦ καπνοῦ καὶ τῆς κακῆς, ἣν ἀναδίδει, ὀσμῆς· ἀρκά δὲ τῇ πρώτῃ αὐγῇ νὰ ἐξάγηται τοῦ κοιτῶνος, ὅπως μὴ φθειρῇ τὸν ἀέρα αὐτοῦ.

1, Ἑθνικὴ Βιβλιοθήκη.